

Amsterdamse Stadsvogeldag

Hanna Hirsch

9 september 2007

Beatrixpark

Onze eerste Amsterdamse Stadsvogeldag begint al aardig vorm te krijgen. Het programma is bijna rond met lezingen en excursies, de flyers en posters zijn klaar en subsidies zijn aangevraagd. Naast andere groene organisaties op de informatiemarkt staan we er zelf ook met een kraam. Mensen kunnen er informatie krijgen en vogelhuisjes met ons logo, het boek *Vogelen in Amsterdam* en ansichtkaarten kopen.

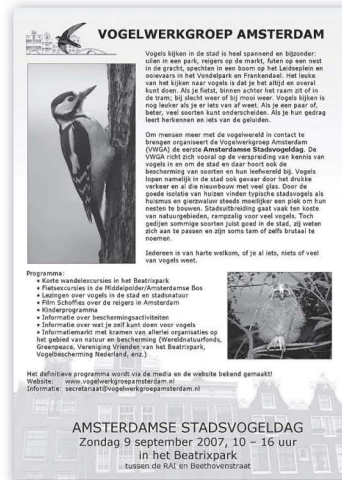
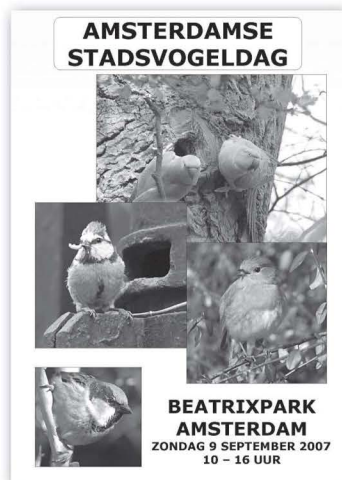
Er zijn veel mensen nodig die iets willen doen, van te voren of tijdens de dag:

- Wie wil posters ophangen in buurthuizen, bibliotheken. etc.
- Wie heeft zin om te helpen bij het kinderprogramma
- Wie helpt het park schoonmaken
- Wie houdt de boel in de gaten, let er op de spullen in de tent
- Heb je (oude) vogelgidsen over, geef ze ter verkoop aan het standwerk

Je kunt ook zelf een kraam huren.

Als je zelf nog een leuk plan hebt, laat het weten!

Graag een berichtje naar Hanna Hirsch, 020-6462240, hhirsch@xs4all.nl.

Beter maabeleid in de Brettenzone

Annelies de Kleyn

FOTO: ANNELIES DE KLEYN

Mobiele kraan met maaiakorf aan de andere kant van de Seineweg, 6 juni 2006. In de Brettenzone is waarschijnlijk dezelfde machine gebruikt

Op 3 juni 2006 meldde Paul Marcus in de hem eigen bloemrijke taal op het Amsterdams VogelNet (AVN) dat er in de Brettenzone voor de zoveelste keer tijdens het broedseizoen grote stukken riet waren gemaaid. Deze melding was voor de Commissie Bescherming aanleiding een onderzoek in te stellen en actie te ondernemen. Al eerder meldden wij hierover op het AVN op 21 juni 2006. Uit de inventarisatie van het gebied door Teun van Dijk bleek dat verscheidene nesten van Kleine Karekieten door de maaiwerkzaamheden gesneuveld moeten zijn. De commissie heeft hierover gesprekken gevoerd met Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer en Waternet. Het was niet onze bedoeling mensen aan de schandpaal te nagelen, maar de blik op de toekomst te richten en te trachten tot constructieve afspraken te komen. Naar ons idee is dit redelijk gelukt.

Tijdens deze gesprekken werd duidelijk dat Waternet zich in een lastige situatie bevindt. Enerzijds is zij wettelijk verplicht het vastgestelde waterpeil te handhaven, hetgeen een goede doorstroming van het water vereist. Anderzijds moet Waternet zich houden aan de Flora- en faunawet. Om aan de eerste verplichting te voldoen lijkt het schonen van sloten en het maaien van riet langs de slootoevers tijdens het broedseizoen soms onvermijdelijk, omdat waterplanten dan het hardst groeien. Dit botst echter met de zorgplicht die de Flora- en faunawet iedere burger en instantie oplegt ten aanzien van nesten en broedsels. Samen met Waternet en Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer hebben wij een oplossing gezocht voor dit dilemma. Hierbij hebben we dankbaar gebruik gemaakt van deskundigheid binnen de vogelwerkgroep:

Ricardo van Dijk nam aan het overleg deel vanuit zijn ervaring met vergunningverlening op het gebied van natuurwetgeving, Jan van der Ben vanuit zijn ervaring als voormalig waterbeheerder en Teun van Dijk bracht de specifieke gebiedskennis in die hij opbouwde tijdens de vele jaren waarin hij de Brettenzone inventariseert voor SOVON.

Wij kwamen tot de volgende afweging.

Naast het afzien van maaien is een simpele manier om er voor te zorgen dat er geen karekietennesten vernield worden, het terrein doelbewust karekietonvriendelijk maken door al het riet vóór het broedseizoen te maaien en tijdens het broedseizoen kort te houden, zodat er geen vogels kunnen gaan nestelen. Ook zouden de oevers kunnen worden beschoeid. Voor Waternet een veilige oplossing: geen risico op overtreding van de Flora- en faunawet. Maar voor de vogels uiteraard geen gewenste situatie. Geen van de betrokkenen achtte dit een wenselijke oplossing, ook Waternet niet.

Gekozen is voor een tussenweg. Wij hebben voorgesteld sommige stukken riet vlak vóór de terugkeer van de Kleine Karekieten te maaien, zodat zij zich daar niet kunnen vestigen, en de resterende stukken gedurende het gehele broedseizoen met rust te laten. En wel zó dat getracht wordt steeds aan de ene kant van de sloot riet te laten staan en aan de andere kant te maaien, zodat toch voldoende doorstroming van water mogelijk zal zijn.

Teun heeft aan de hand van zijn gegevens op een kaart aangetekend welke rietkragen gedurende het broedseizoen zouden moeten blijven staan, vanwege de vele broedende Kleine Karekieten hierin, en welke rietstroken minder in trek zijn en – zonder al te veel gemis aan broedplekken – kort gehouden kunnen worden.

Waternet was zeer ingenomen met ons voorstel en heeft aan de hand van Teuns advies voor het voorjaar van 2007 een werkplan gemaakt.

Volgens dit plan zouden de eerste maaiwerkzaamheden half april plaats vinden. Een probleem is wel dat de trekker met maaiorf een onderhoudsstrook nodig heeft van drie meter. Het risico dat daardoor broedsels van andere vogels gevaar lopen, lijkt ons echter klein. De meeste Wilde Eenden hebben dan al pullen, terwijl Kuifeenden en Krakeenden pas ongeveer tegelijk met Kleine Karekieten broeden. Meerkoeten maken hun nest veelal in het water. Zangvogels die op de grond of in lage vegetatie

FOTO: ANNELIES DE KLEYN

Paul Marcus en Bert Verweij op verkenning, 6 juni 2006

broeden, nestelen over het algemeen iets verder van het water af. Rietzangers en Rietgorzen broeden naar Teuns ervaring nooit in de te maaien rietstroken.

De eerste maaironde heeft uiteindelijk twee weken later plaatsgevonden dan gepland, waardoor wij ons enige zorgen begonnen te maken over Kuif- en Krakeenden. Waternet heeft de strook van te voren laten inventariseren door een medewerker van Stichting Waterproef. Teun is kort na het maaien ter plekke geweest. Volgens hem zijn er door de werkzaamheden geen nesten vernield.

Afhankelijk van de weersomstandigheden kan een tweede maaironde nodig zijn. Ook dit lijkt ons geen probleem. Het maaien neemt zeer weinig tijd in beslag, dus de Kleine Karekieten die dan aan de overkant van de sloot broeden zullen niet te lang verontrust worden. Volgens de inschatting van Teun zullen ook dan in deze strook waarschijnlijk geen nesten van eenden zitten. Toch is het van belang de te maaien stroken door een expert op de aanwezigheid van nesten te laten controleren. Dit blijft uiteraard de verantwoordelijkheid van Waternet, die zelf ecologen in dienst heeft. Dat zijn echter niet altijd vogelkenners.

Afgesproken is dat Waternet met ons contact opneemt wanneer zij van plan is een tweede keer te maaien. Eventueel kan iemand van de VWGA het gebied van te voren onderzoeken of voor de machine uitlopen. Een toezegging hiervoor is overigens niet door ons gedaan.

Tijdens het overleg kwam ook de hoofdwatgang aan de orde.

Er is al een paar jaar een herinrichting van de Brettenzone aan de gang. Bij deze herinrichting krijgt het noordelijke deel een afzonderlijk, zeer flexibel peil, hetgeen gunstig is voor de natuur; het mag tot 60 cm fluctueren. Er komt in het noordelijke gebied meer water, meer moeras en meer riet. In het zuidelijke deel mag het peil niet fluctueren omdat het volkstuincomplex De Groote Braak dan onder water kan lopen. Het water van De Groote Braak moet zo snel mogelijk worden afgevoerd, ook omdat het niet schoon is. Om deze redenen is de noordelijker gelegen watgang niet meer geschikt als hoofdwatgang.

Sinds kort is de zuidelijke watgang hoofdwatgang geworden. Deze is smaller dan de noordelijker watgang en vergt daarom intensiever onderhoud om een snelle doorstroming van water mogelijk te maken. Bij een verbreding ervan zou het niet nodig zijn tijdens het broedseizoen te maaien.

De medewerkers van Waternet en Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer met wie wij deze afspraak hebben gemaakt, willen zich voor een verbreding van de nieuwe zuidelijke hoofdwatgang inzetten. Of hiervoor in de komende jaren financiële ruimte zal zijn is zeer de vraag.

Hoewel onze oorspronkelijke doelstelling – het voorkomen van storende maai- en onderhoudswerkzaamheden in de broedtijd niet is gehaald – zijn wij niet ontevreden over het bereikte compromis, dat in constructieve samspraak met betrokken partijen is bereikt. Uiteraard blijven wij de toekomstige ontwikkelingen kritisch volgen.

Annelies de Kleyn, Commissie Bescherming
bescherming@vogelwerkgroepamsterdam.nl